

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

2023-IV ENFLASYON RAPORU BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Dr. Hafize Gaye Erkan
Başkan

2 Kasım 2023

ANKARA

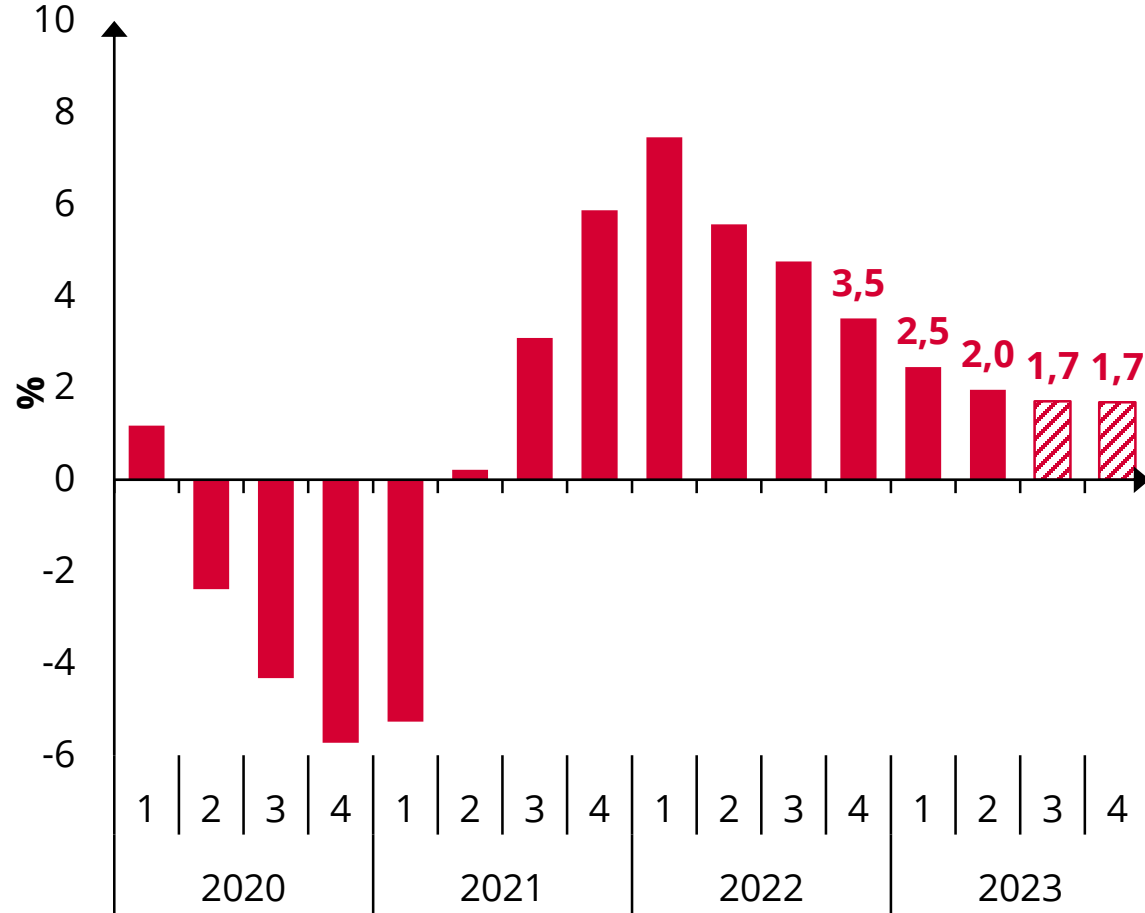
Sunum Planı

- **Küresel Ekonomi**
- **Enflasyon**
- **Para Politikası**
- **Para Politikasının Etkileri**
- **Orta Vadeli Tahminler**
- **Genel Değerlendirme**

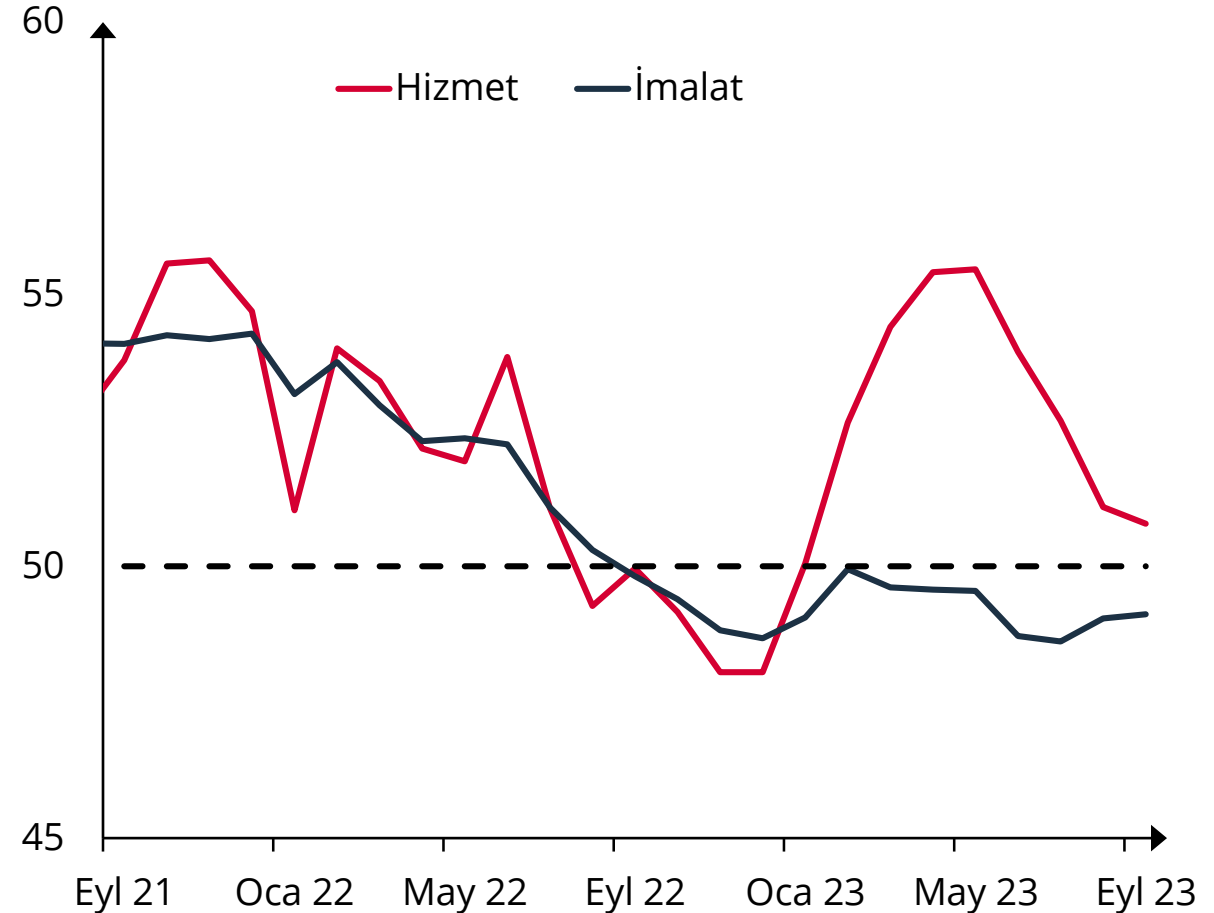
KÜRESEL EKONOMİ

Küresel büyüme zayıflarken, öncü göstergeler yavaşlamanın devamına işaret etmektedir.

İhracat Ağırlıklı Küresel Büyüme*

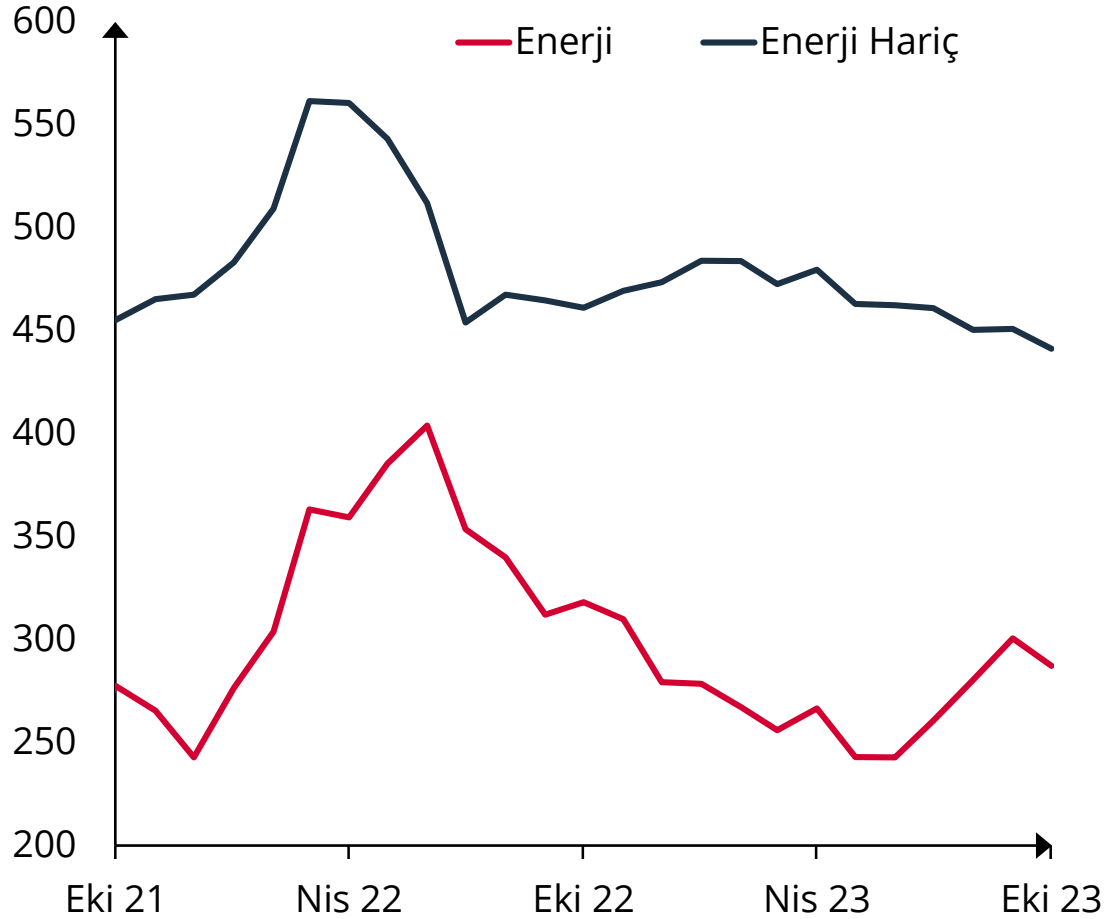

Küresel PMI Göstergeleri**

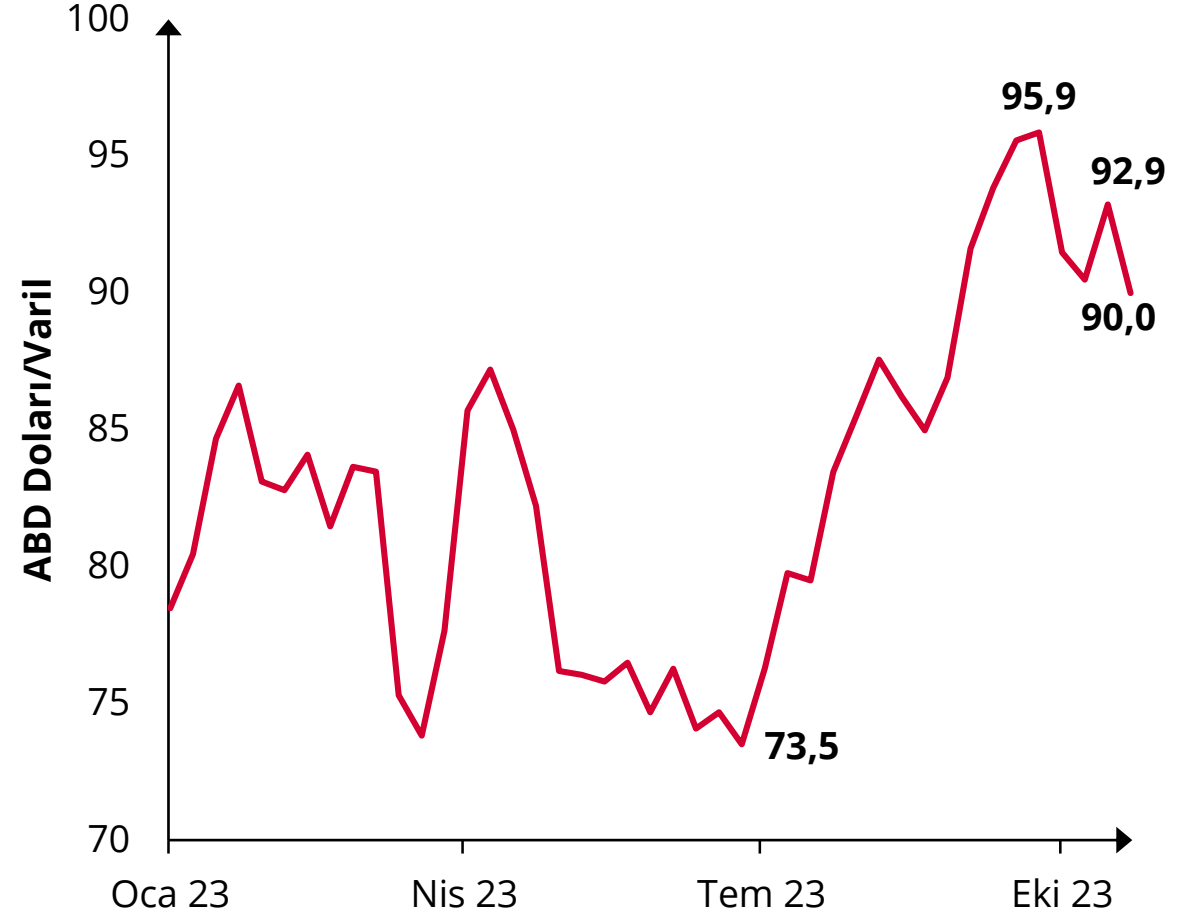

Petrol fiyatları, jeopolitik riskler kaynaklı yüksek oynaklık göstermektedir.

Emtia Fiyat Endeksleri*

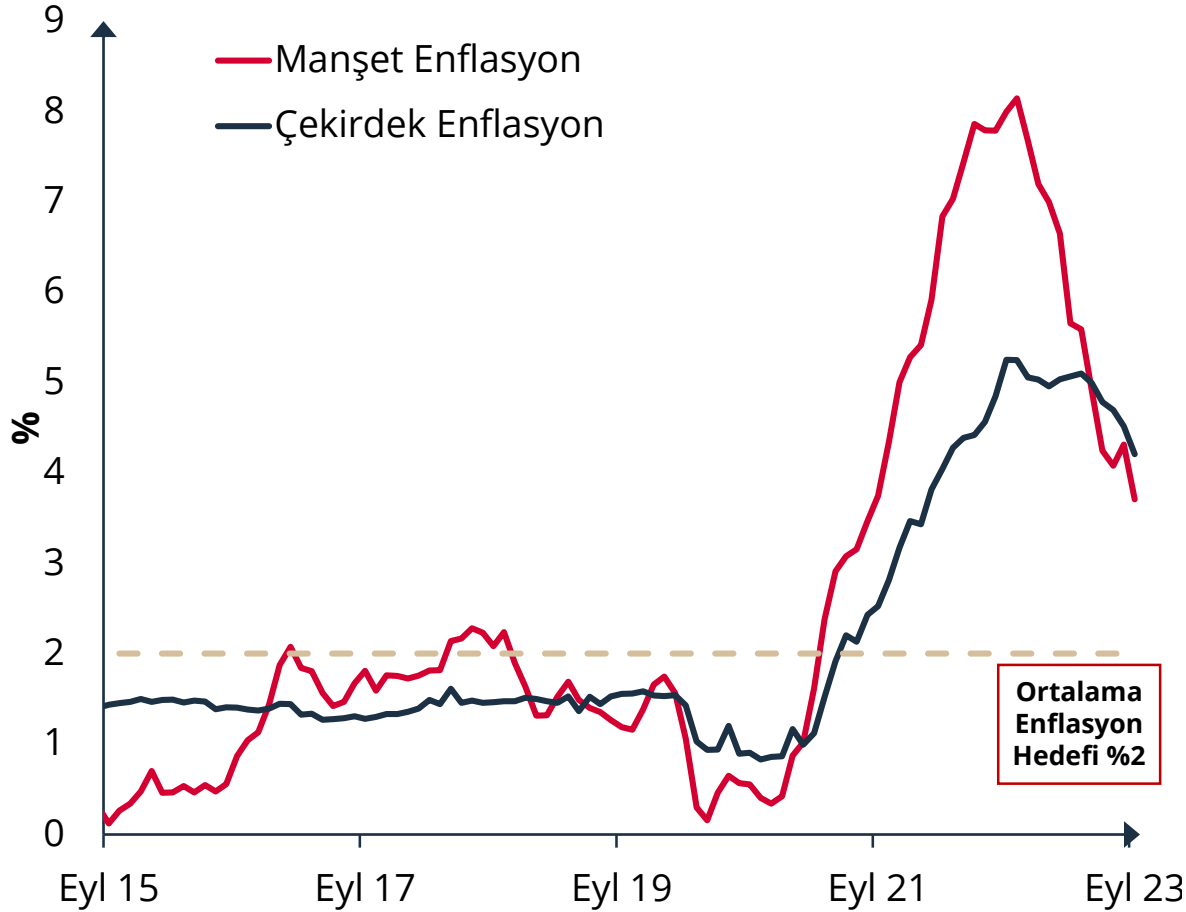

Brent Petrol Fiyatı**

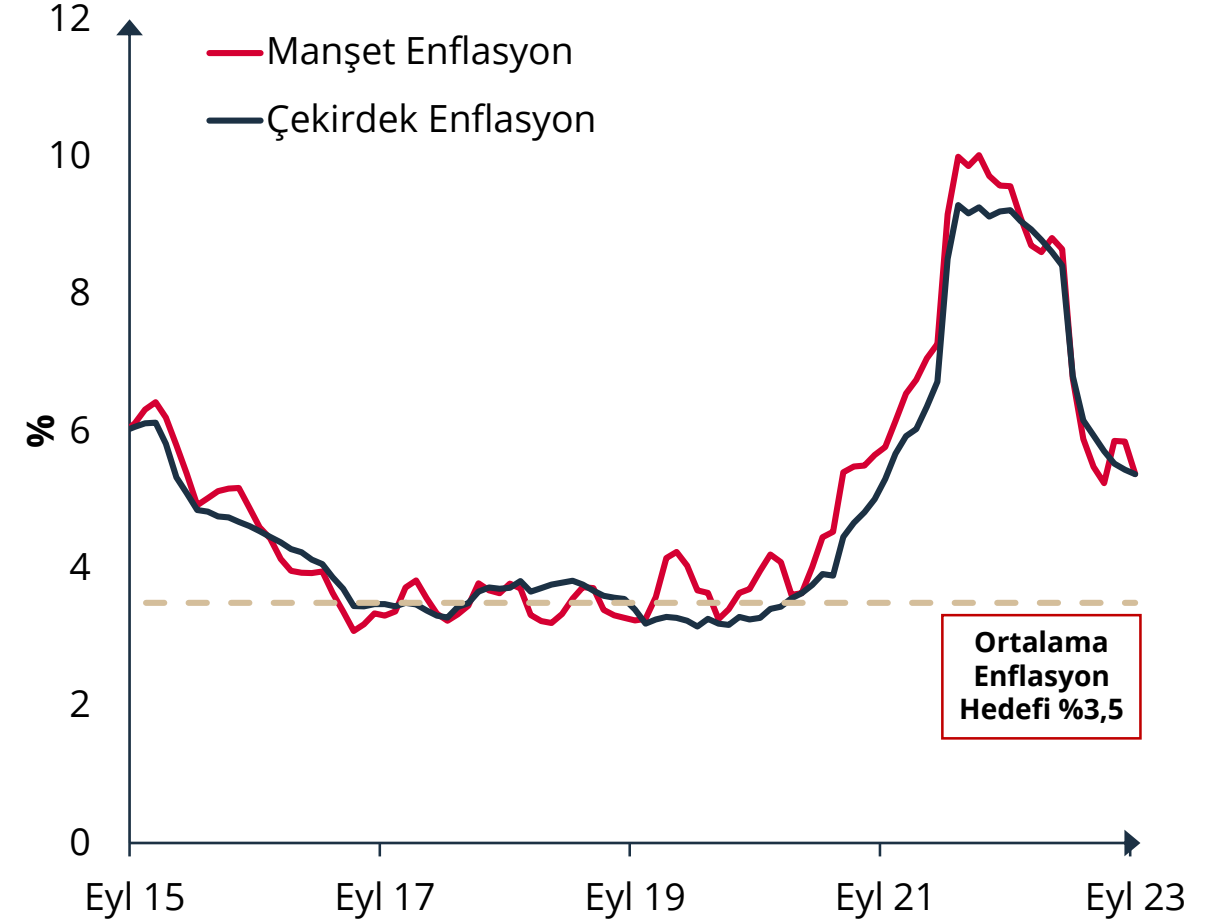

Enflasyon hedeflerin üzerinde seyretmeye devam etmektedir.

Gelişmiş Ülkelerde Enflasyon Oranı*

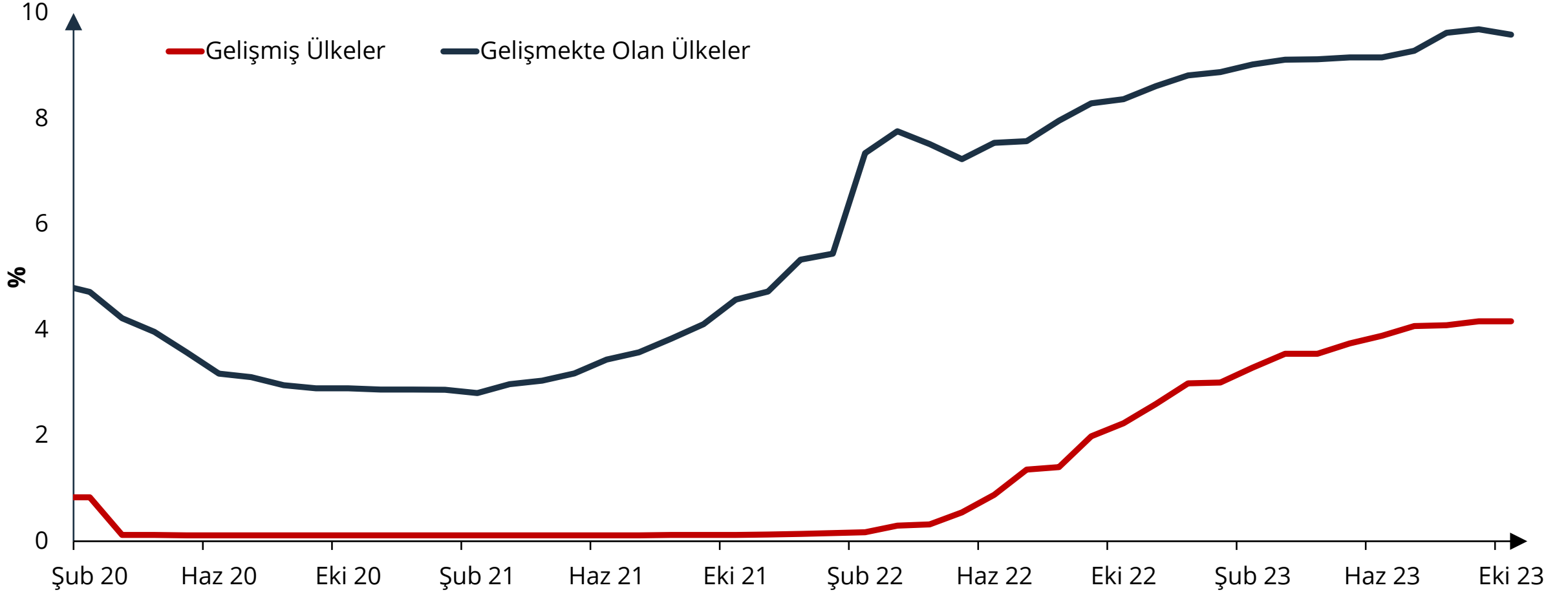

Gelişmekte Olan Ülkelerde Enflasyon Oranı*

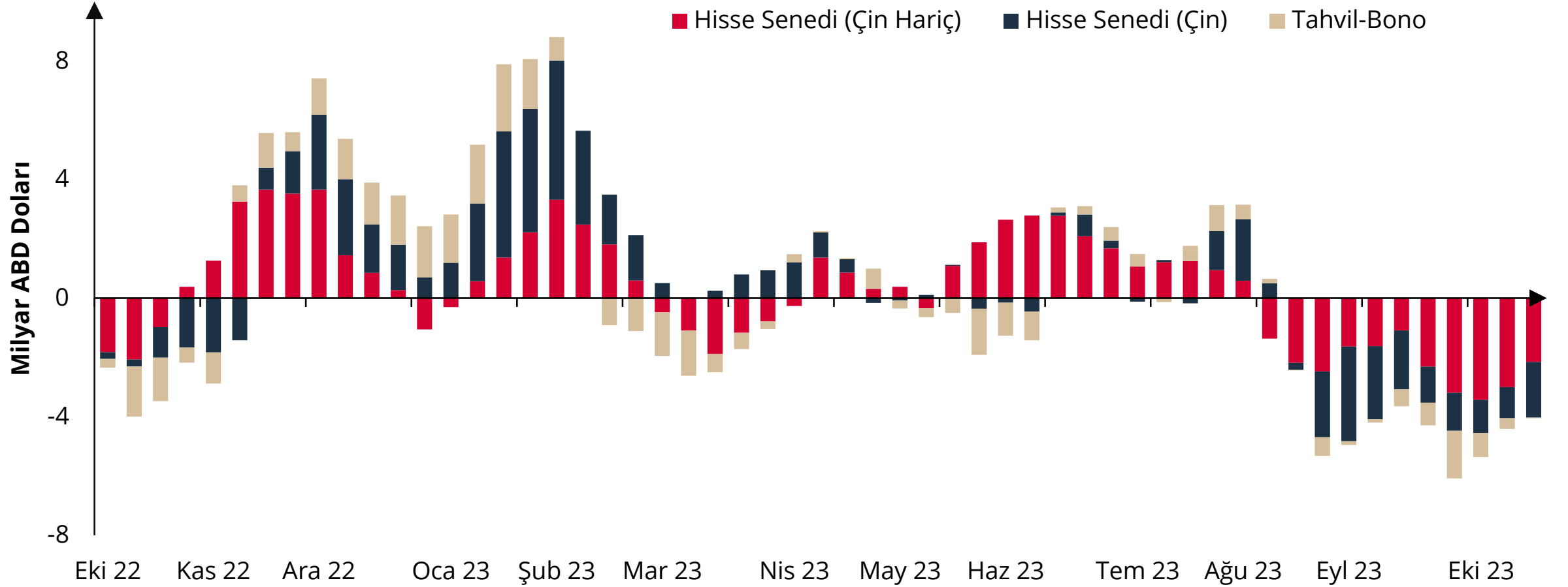
Merkez bankaları sıkı para politikalarına devam etmektedir.

Politika Faiz Oranları*

Son dönemde gelişmekte olan ülkelerden portföy çıkışı gözlenmiştir.

Portföy Akımları*

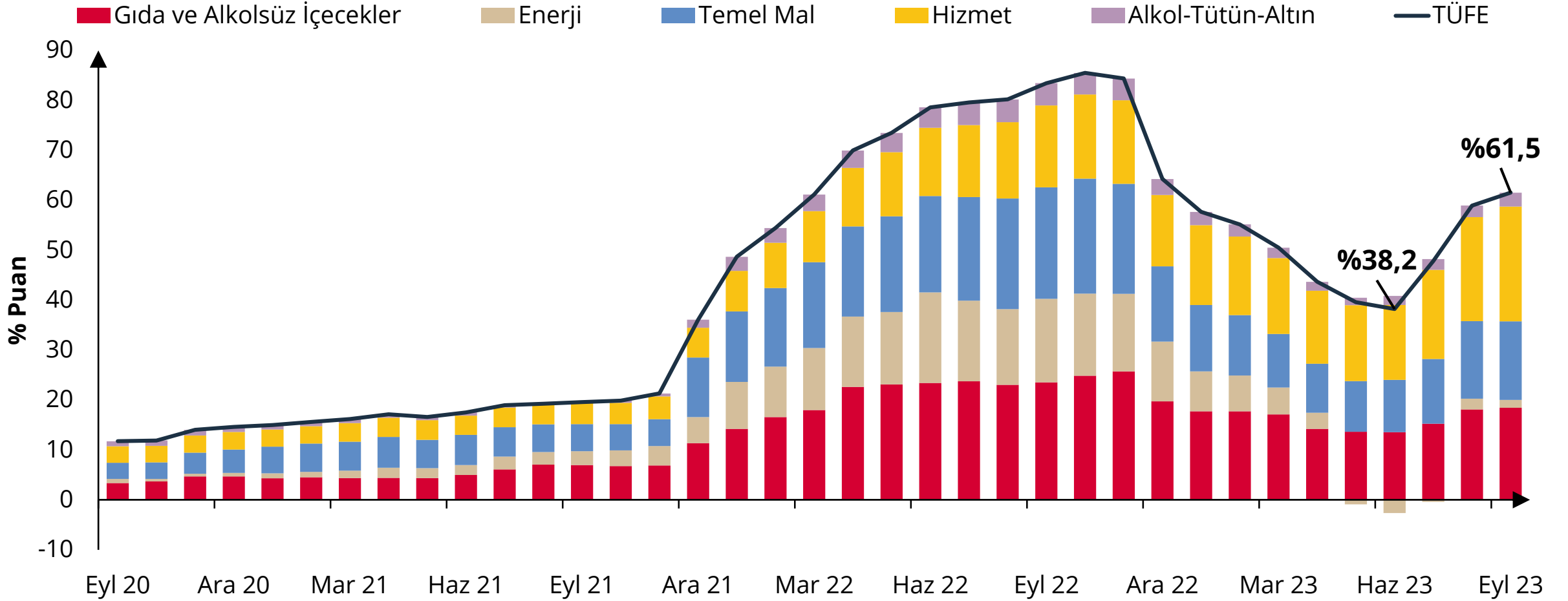

ENFLASYON

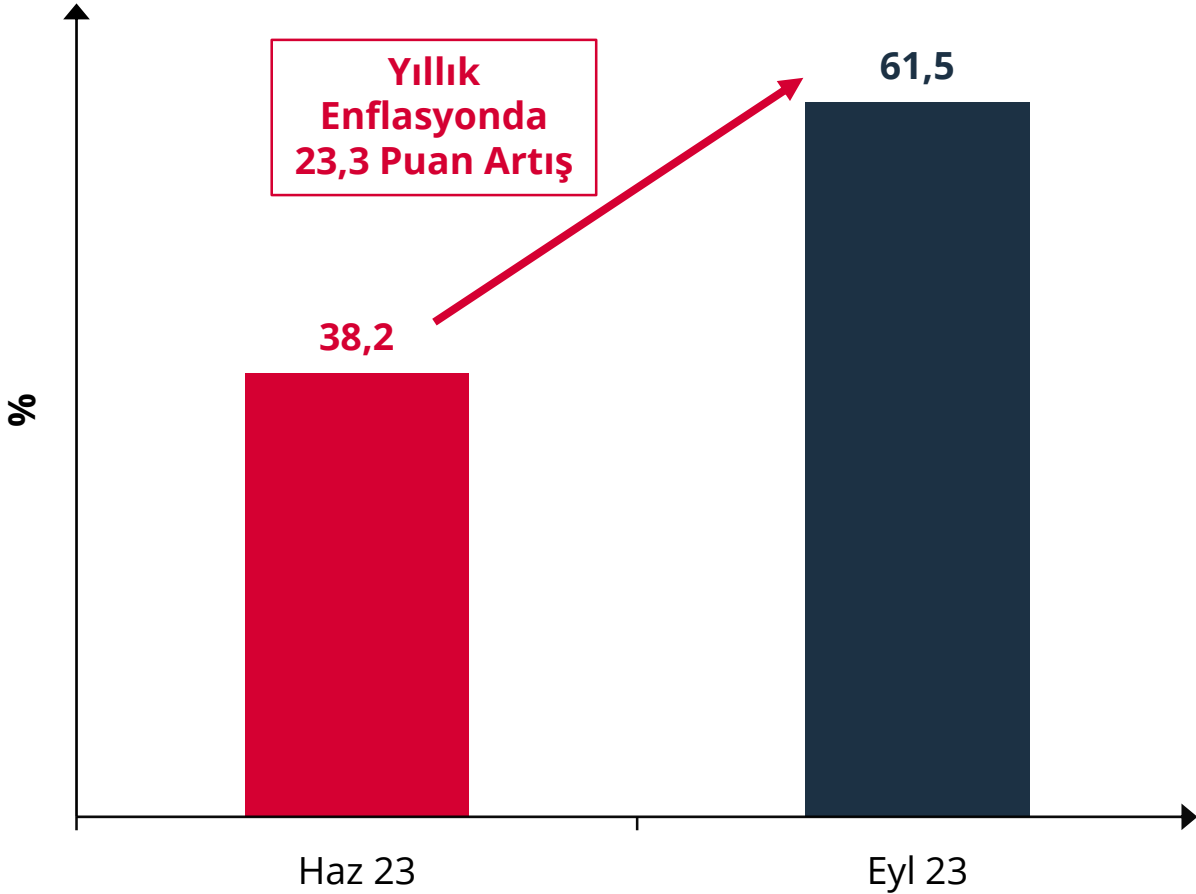
Eylül ayında yıllık enflasyon yüzde 61,5'e yükselmiştir.

Ana Grupların TÜFE Yıllık Enflasyonuna Katkıları

Enflasyondaki artışta büyük şokların bir arada gerçekleşmesi etkili olmuştur.

Yıllık Manşet Enflasyon

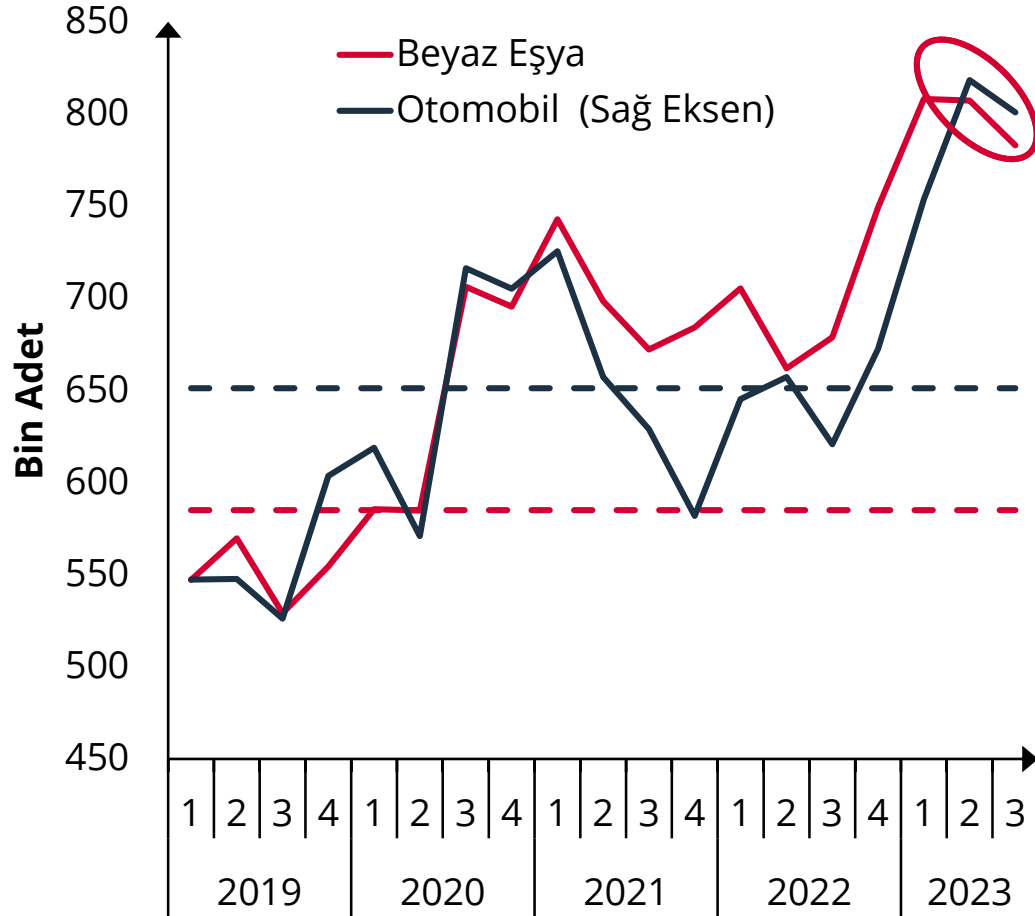

Haziran-Eylül Yıllık Enflasyon Farkının Ayrıştırılması

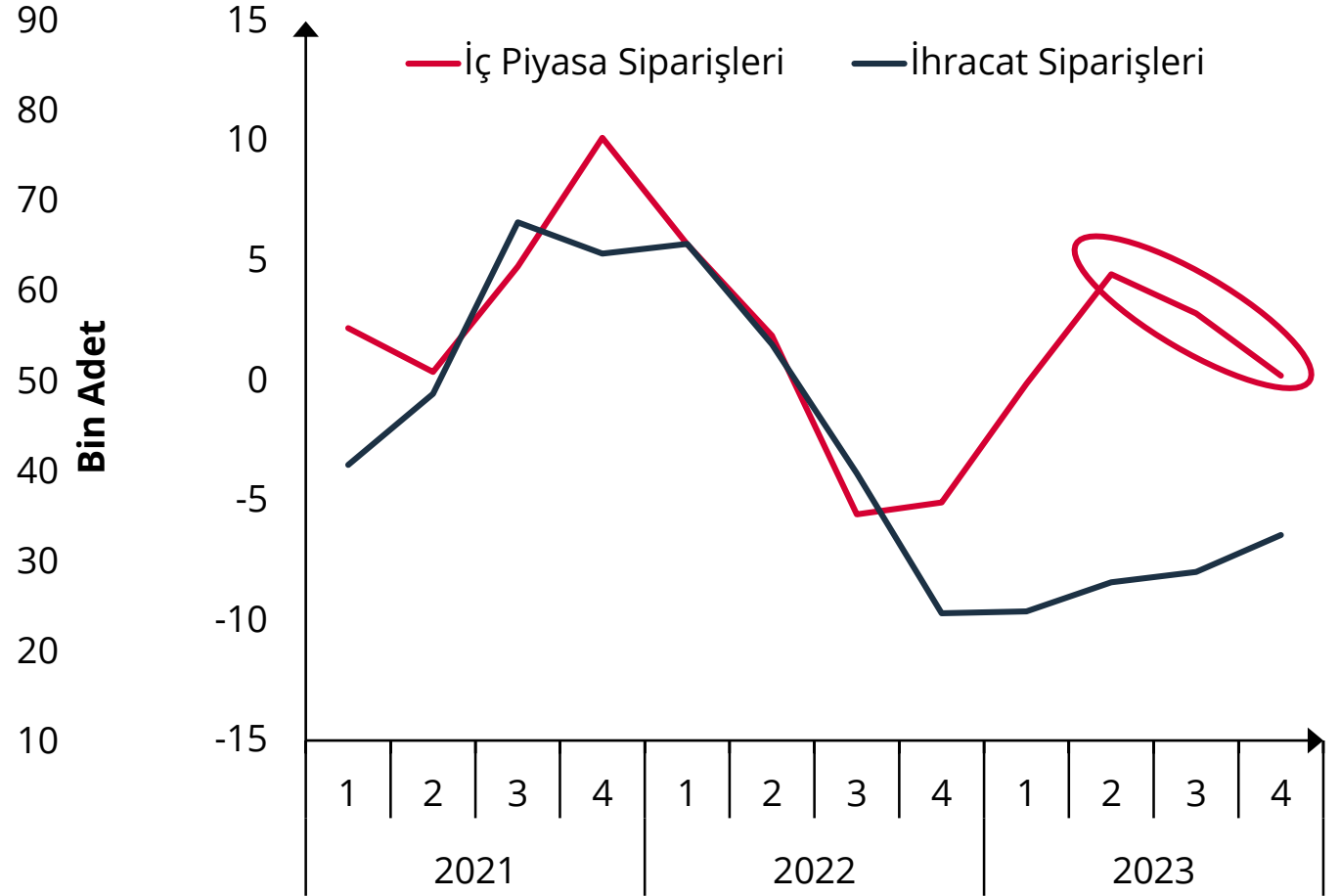
Enflasyonun Belirleyicisi	Değişim	Katkı (Puan)
Akaryakıt (Kur Hariç)	Mayıs-eylül artışı %89,5	4,8
Kur	Mayıs-eylül artışı %36,9	4,3
Vergi (Akaryakıt Hariç)	KDV ve bazı kalemlerde maktu ÖTV artışı	2,5
Diğer*	-	1,6
+		
Fiyatlama Davranışında Bozulma	-	10,1

Talepteki güçlü seyir, devam etmekle birlikte ivme kaybetmektedir.

Satışlar*

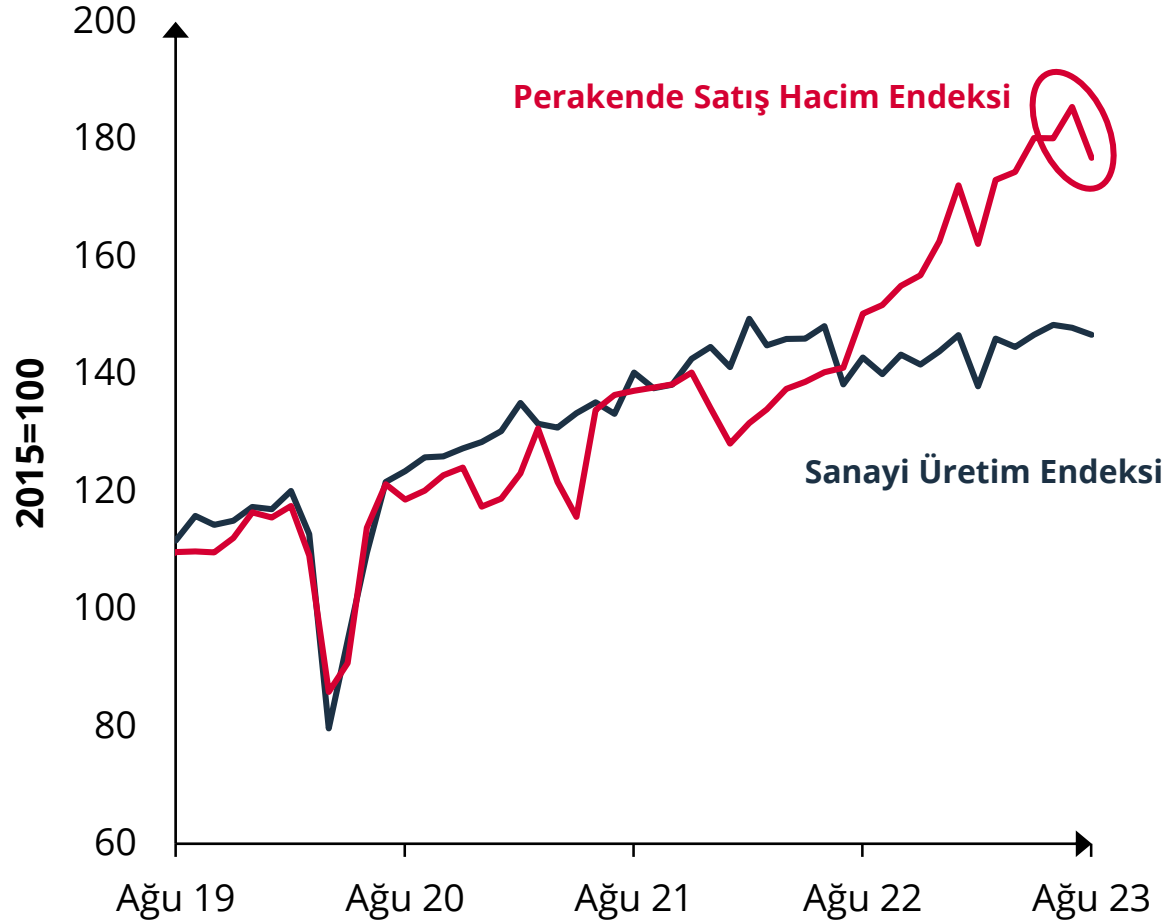

Kayıtlı Siparişler**

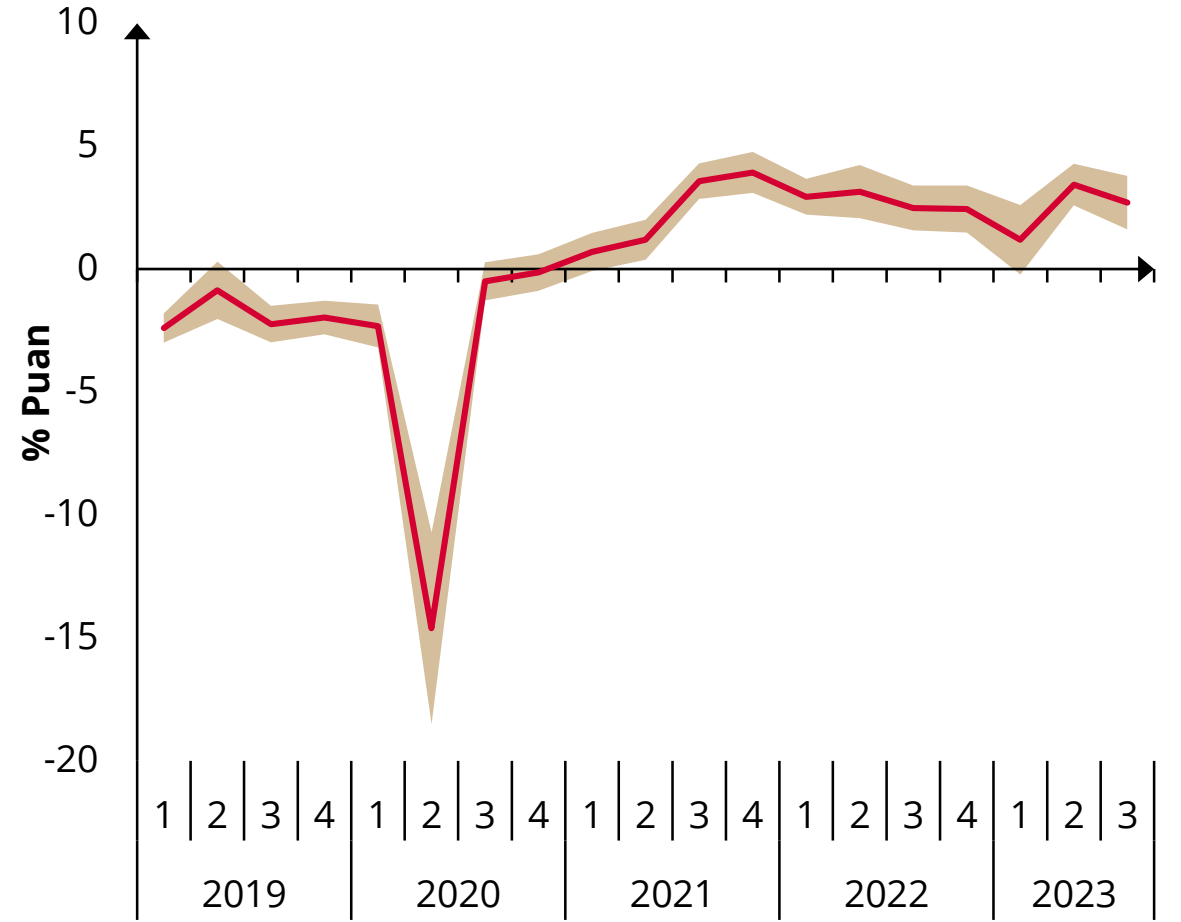

Arz-talep dengesinde normalleşme kademeli şekilde başlamıştır.

Arz ve Talep Göstergeleri*

Çıktı Açığı**

Talepteki aşırılık cari dengeye olumsuz yansımıştır.

Cari Denge ve Bileşenleri*

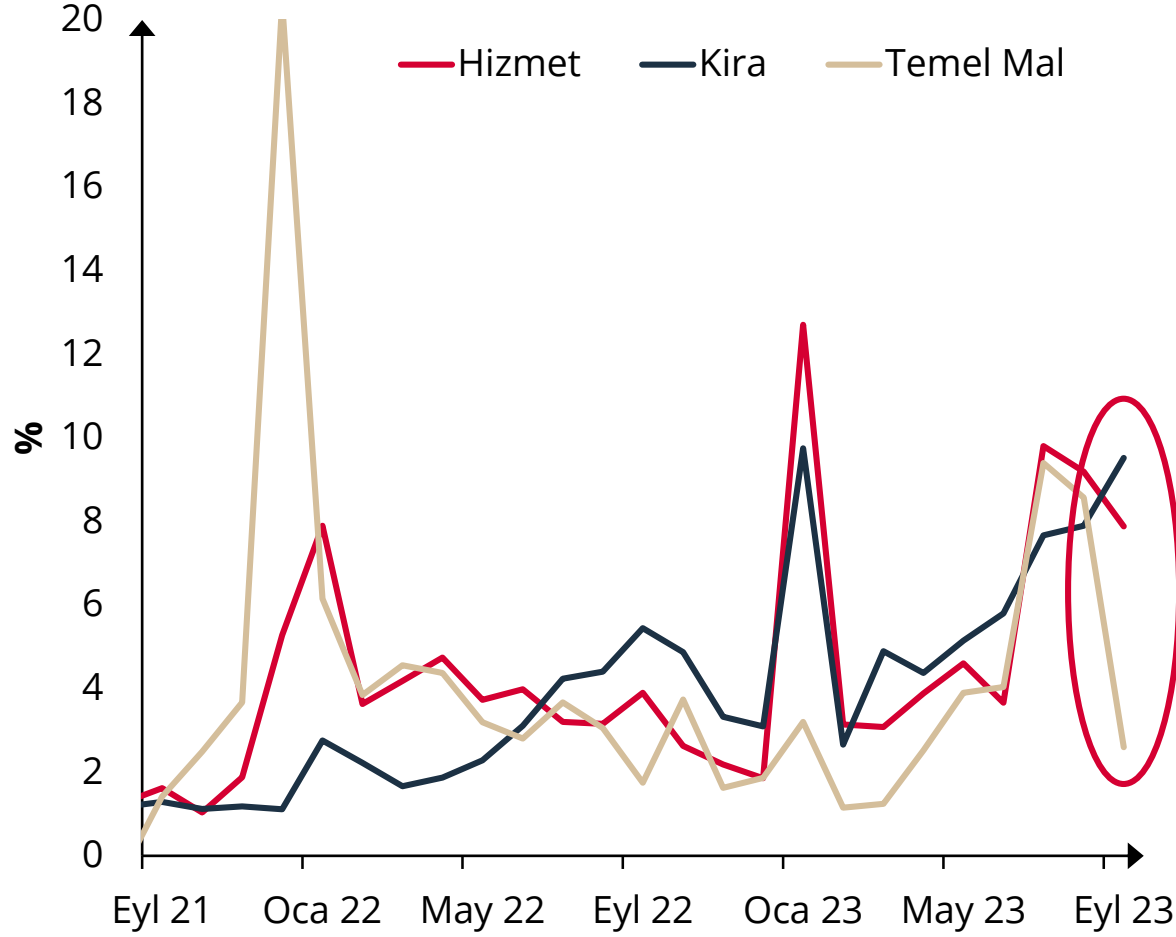
	2022	2023
Cari Denge	-33,5	-57,0
Dış Ticaret Dengesi	-89,9	-118,2
Hizmetler Dengesi	46,1	51,2

Dış Ticaret Dengesi ve Bileşenleri*

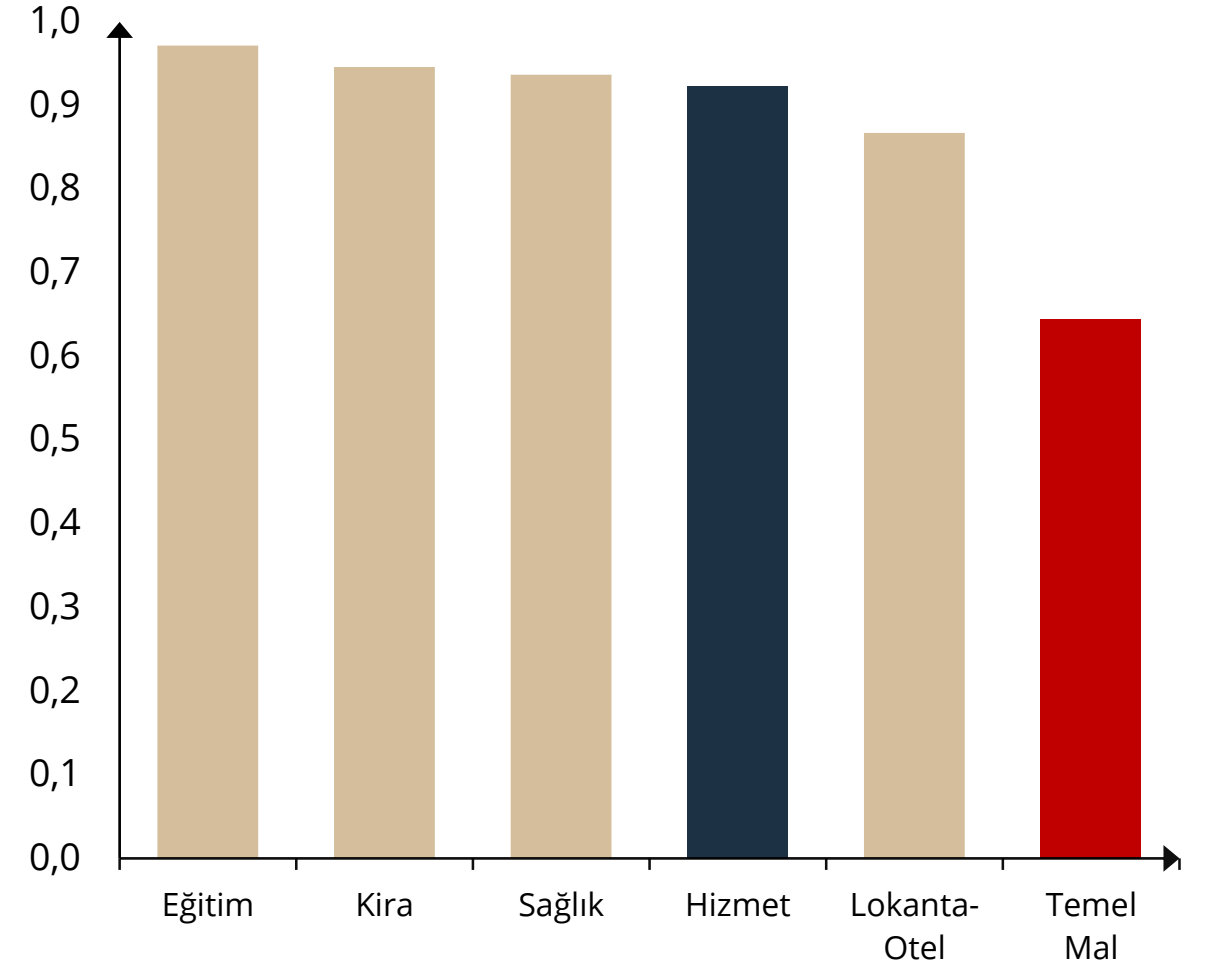
	2022	2023
Dış Ticaret Dengesi	-89,9	-118,2
İhracat	250,6	253,4
İthalat	340,5	371,6
Tüketim Malları	26,9	X 1,6
Altın	10,2	X 3,3

Hizmetlerdeki fiyat katılığı enflasyonu etkilemeyi sürdürecektir.

Hizmet ve Mal Gruplarında Aylık Enflasyon

Hizmetler Sektörü Enflasyonunda Atalet*

Parasal sıkılaştırma süreci beklentilerin yeniden ıpalanmasını başlatacaktır.

Gelecek 12 Aylık Enflasyon Beklentileri

	12 Ay Sonrası Enflasyon Beklentisi	Beklentideki Değişim (Puan)	Değişim Katsayısı*
Temmuz 2023	33,2		0,23
Aęustos 2023	42,0	8,8	0,16
Eylül 2023	44,9	2,9	0,16
Ekim 2023	45,3	0,3	0,12

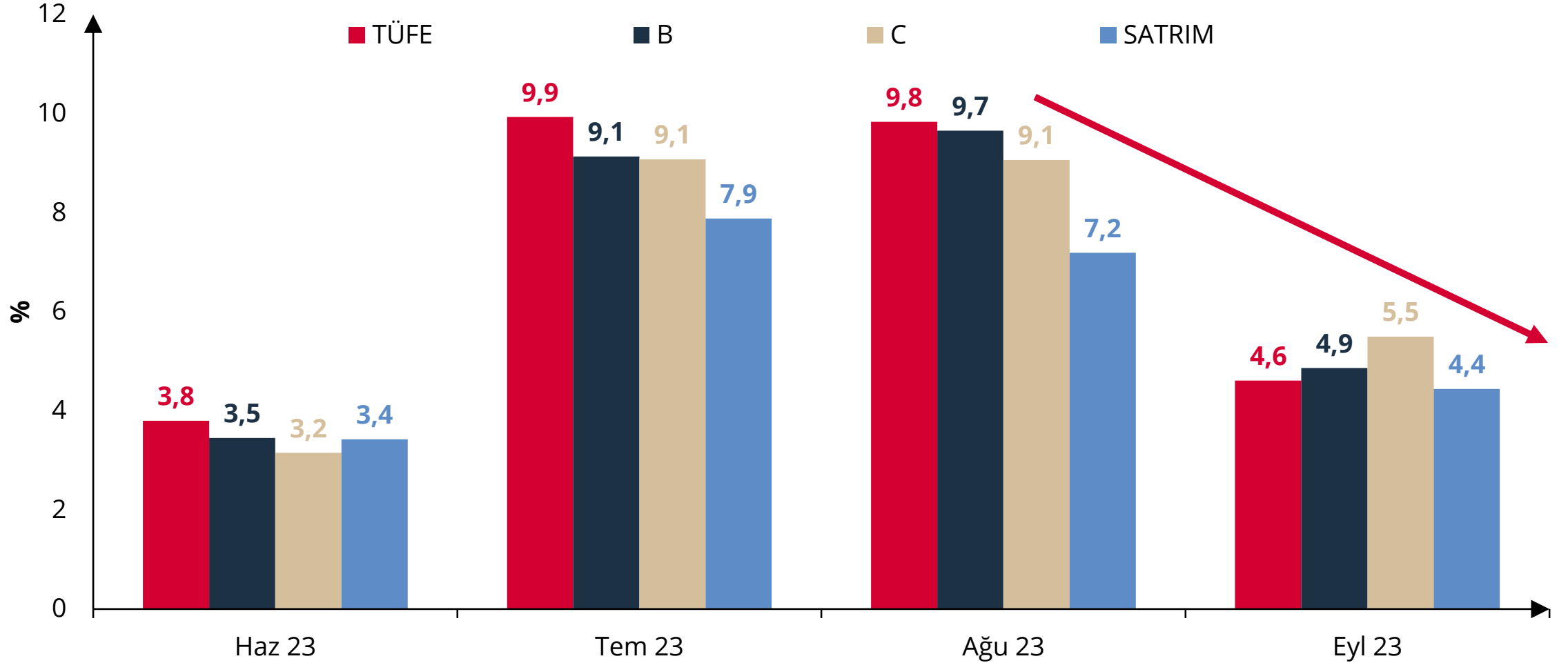
Sabit Panel ile Enflasyon Beklentileri**

	Eylül 23	Ekim 23	Fark
2023 Yıl Sonu	67,8	68,2	0,4
12 Ay Sonrası	45,9	45,4	-0,5
24 Ay Sonrası	24,8	23,7	-1,1
5 Yıl Sonrası	10,5	9,8	-0,7

Enflasyon göstergeleri ana eğilimde gerilemeye işaret etmektedir.

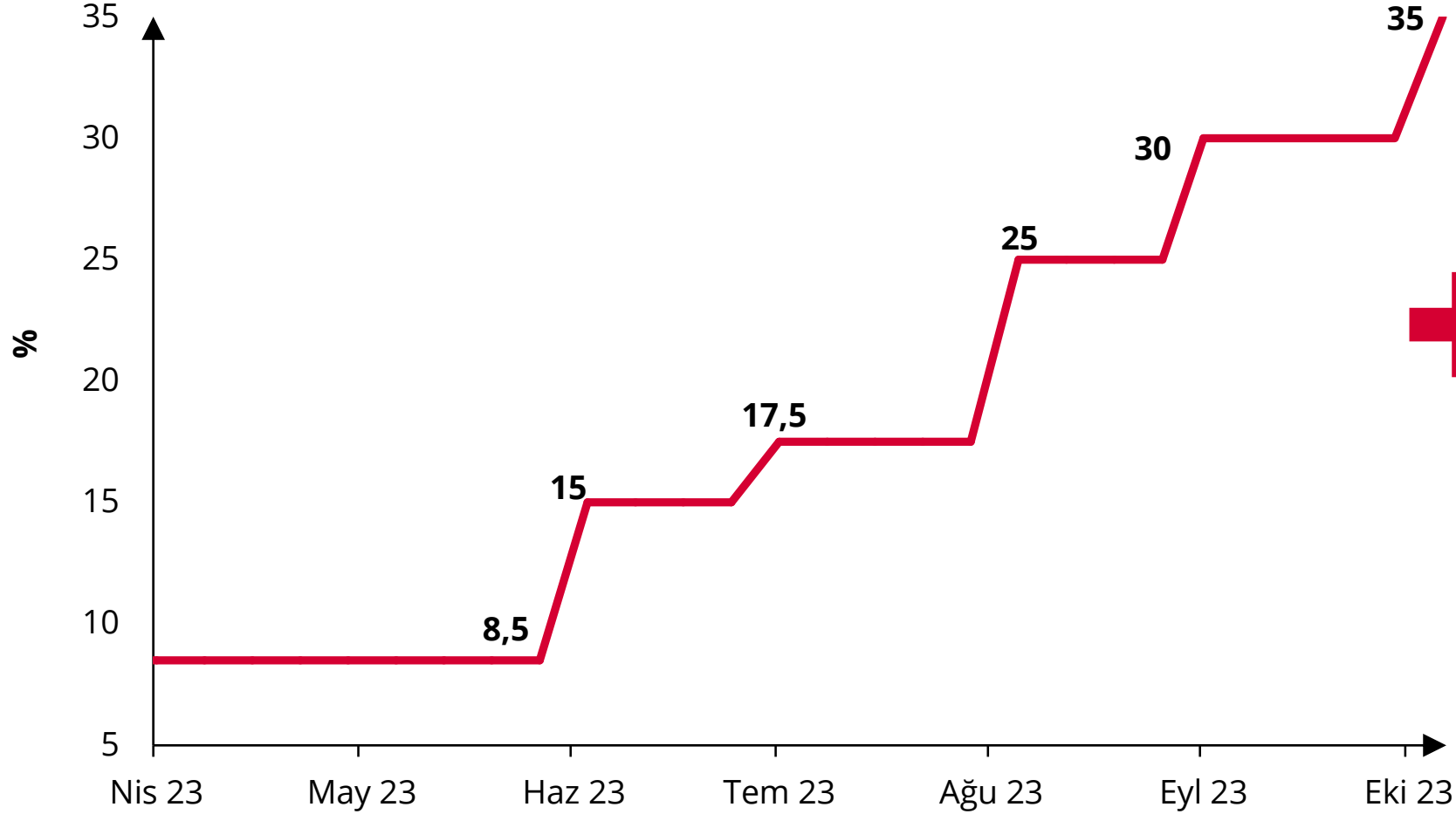
Aylık Enflasyon Göstergeleri*

PARA POLİTİKASI

Parasal sıkılaştırma süreci bütünsel bir anlayışla güçlendirilmektedir.

Politika Faizi*

Miktarsal Sıkılaştırma

Seçici Kredi Sıkılaştırması

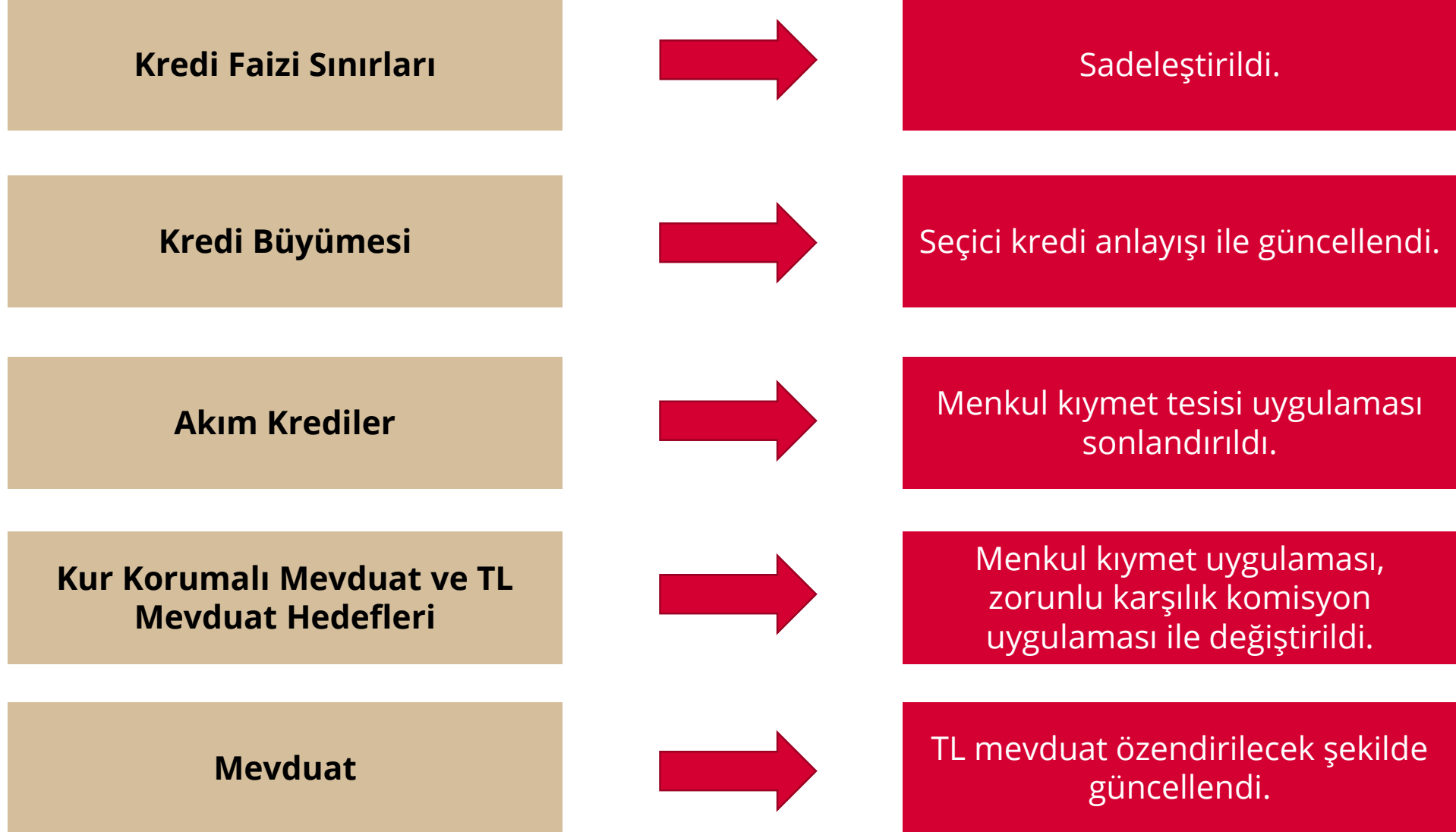
Fazla likiditenin sterilizasyonu yoluyla miktarsal sıkılaştırma devam etmektedir.

İlan Tarihi	TL Cinsi Zorunlu Karşılık Oranları		Likidite Etkisi (Milyar TL)
	Kur Korumalı Mevduat	Yabancı Para Mevduat*	
21 Temmuz 2023	%15		472
14 Eylül 2023	6 aya kadar vadeli için %25 6 aydan uzun vadeli için %5		230
2 Kasım 2023	6 aya kadar vadeli için %30 6 aydan uzun vadeli için %10	Türk lirası olarak tesis edilmek üzere ilave %4	348
Toplam			1050

Seçici kredi sıkılaştırması talepte dengelenmeye katkı sağlamaktadır.

		Haziran	Mevcut
Ticari Kredi Büyüme Sınırı	↓	%3	%2,5
Taşıt Kredisi Büyüme Sınırı	↓	%3	%2
İhtiyaç Kredisi Büyüme Sınırı	→	%3	%3
Ticari Kredi Faiz Eşik Değeri	×	X 1,4-1,8	-
İhtiyaç Kredisi Faiz Eşik Değeri (70 Bin TL Üzeri)	↑	X 1,8-2,0	X 2,0
Kredi Kartı Azami Faiz Oranı Sınırı (Nakit Çekim ve Kredili Mevduat Hesabı)	↑	%1,36	%4,42

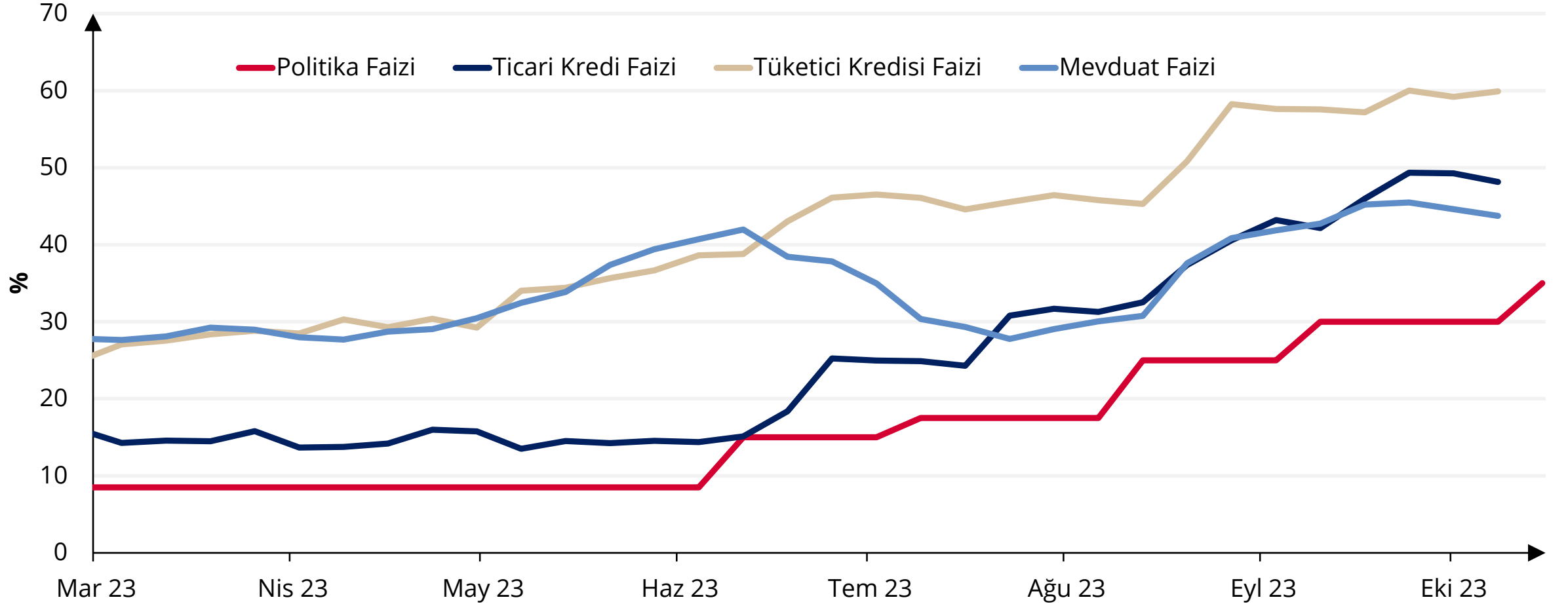
Son 5 ayda makroihtiyatı çerçevede belirgin bir sadeleştirme yapılmıştır.

PARA POLİTİKASININ ETKİLERİ

Piyasa faizleri, politika kararlarımız doğrultusunda gelişim göstermektedir.

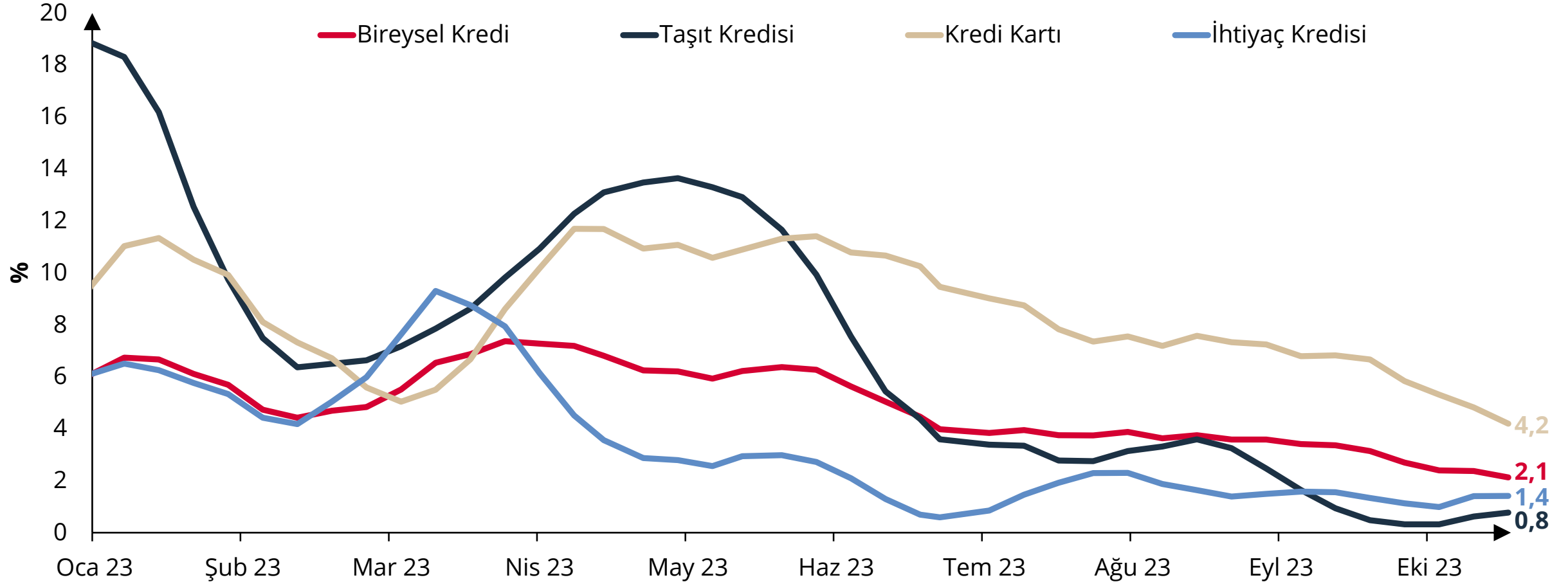
TL Faiz Oranları*

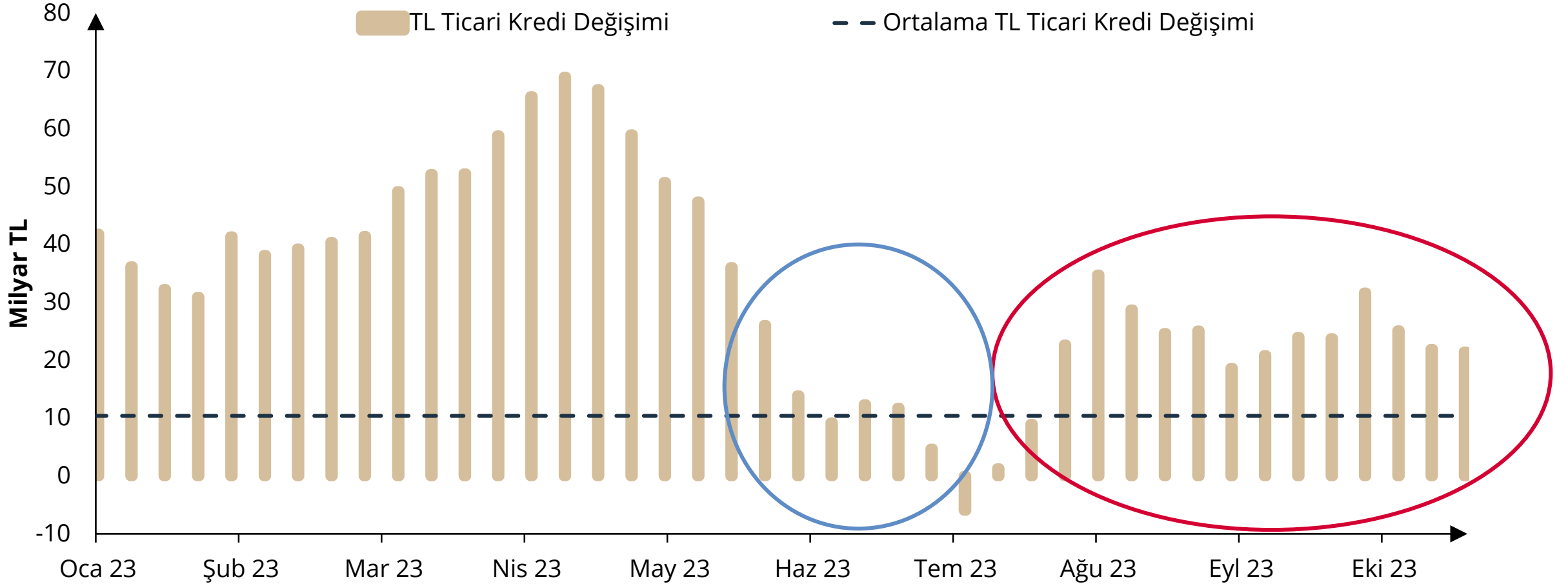
Bireysel kredi büyümesinde normalleşme başlamıştır.

Kredi Büyümesi*

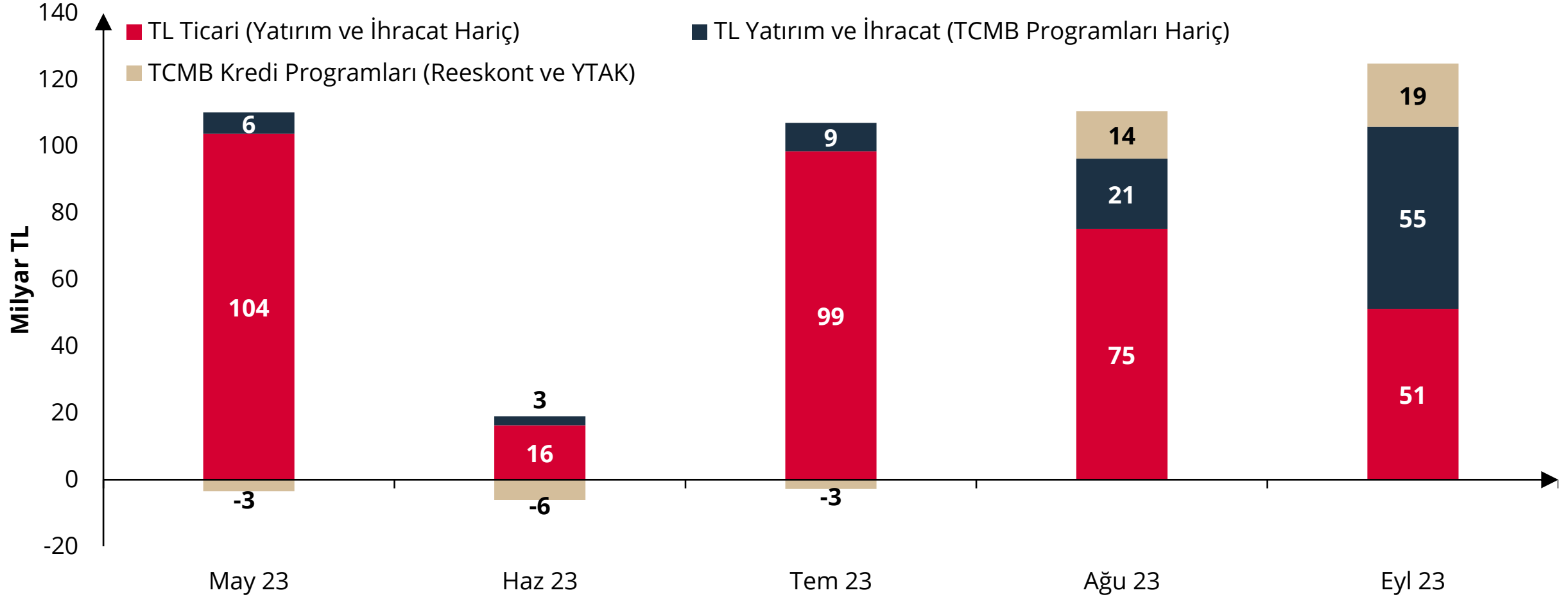
Ticari kredi büyümesi süreklilik göstermektedir.

TL Ticari Kredi Haftalık Değişimi*

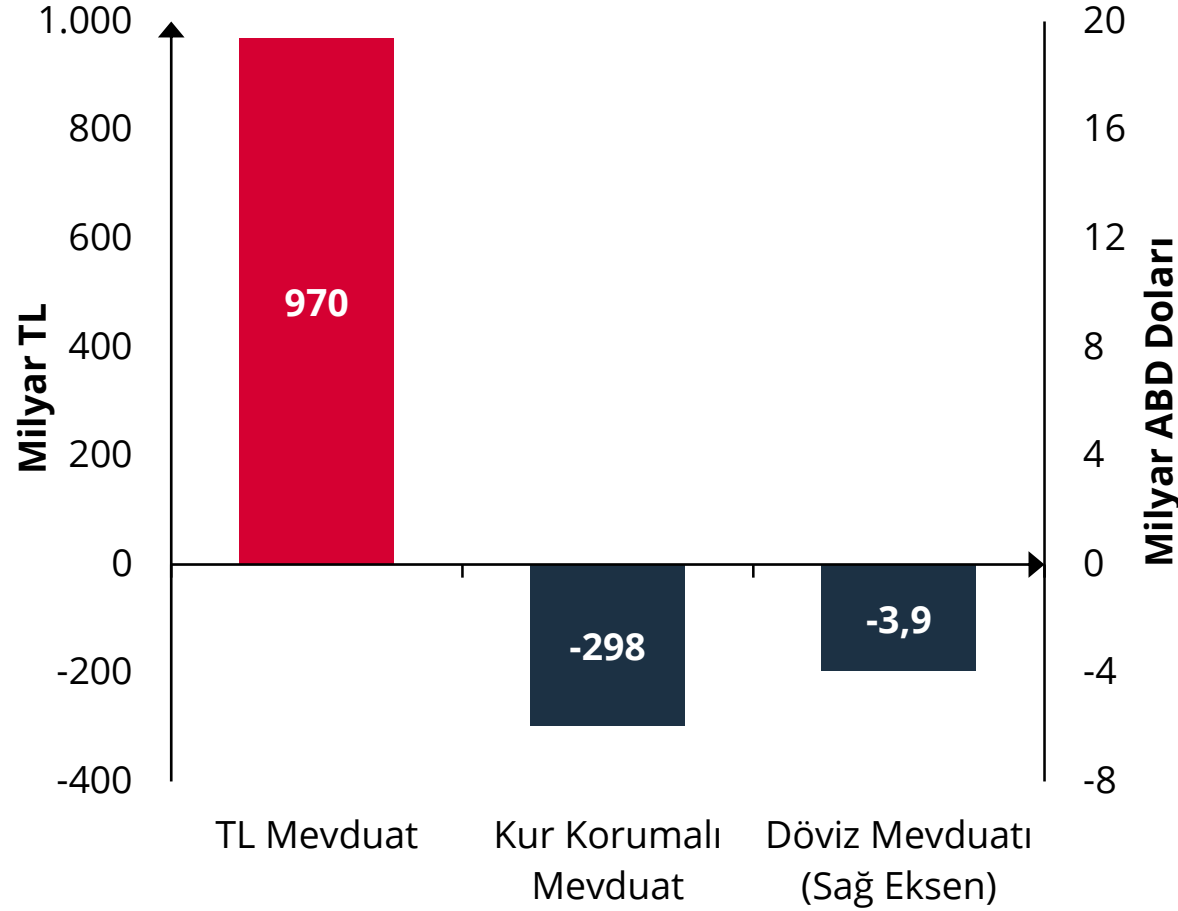
Ticari kredi kompozisyonu ihracat ve yatırım kredileri ile desteklenmektedir.

TL Ticari Kredi Stok Değişimi*

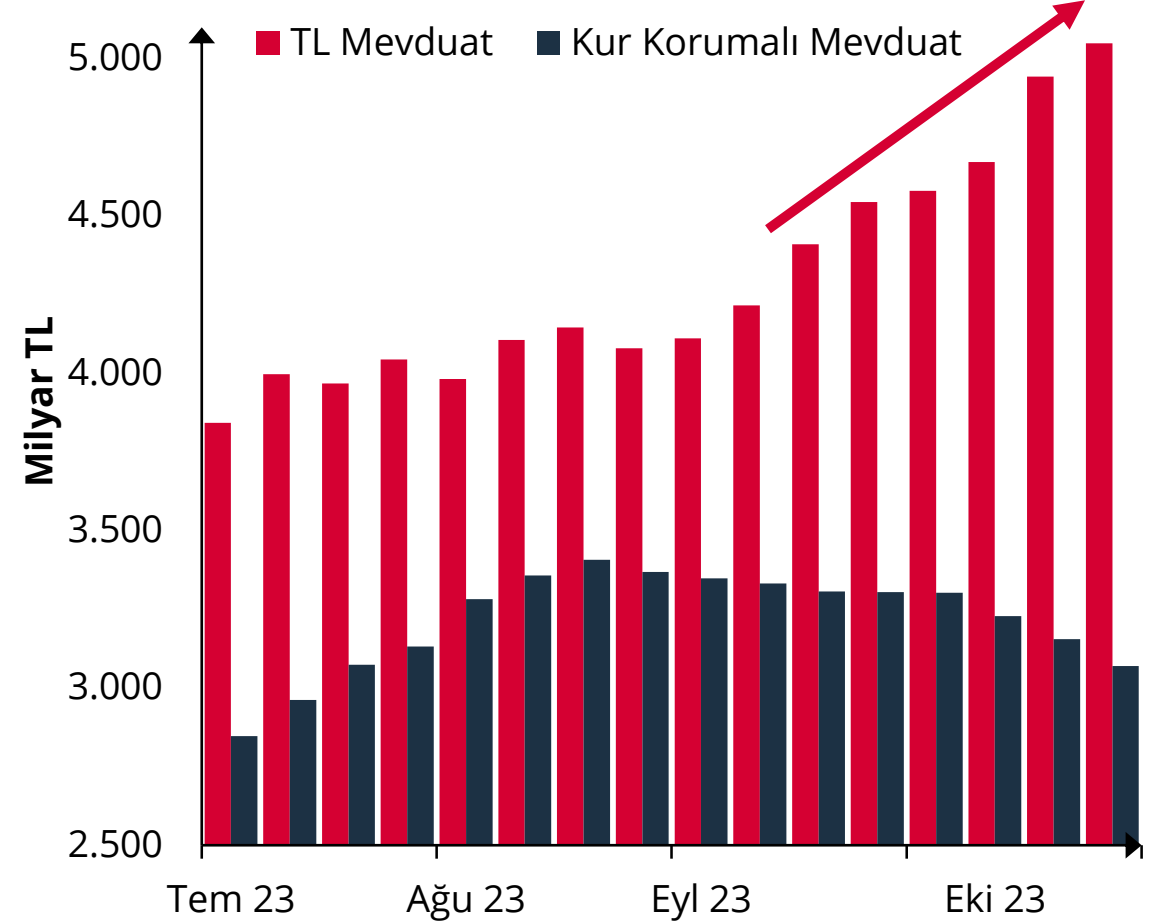

Kur korumalı mevduat ve döviz mevduatı azalırken, TL mevduat artmıştır.

Mevduat Bakiyesi Değişimi*

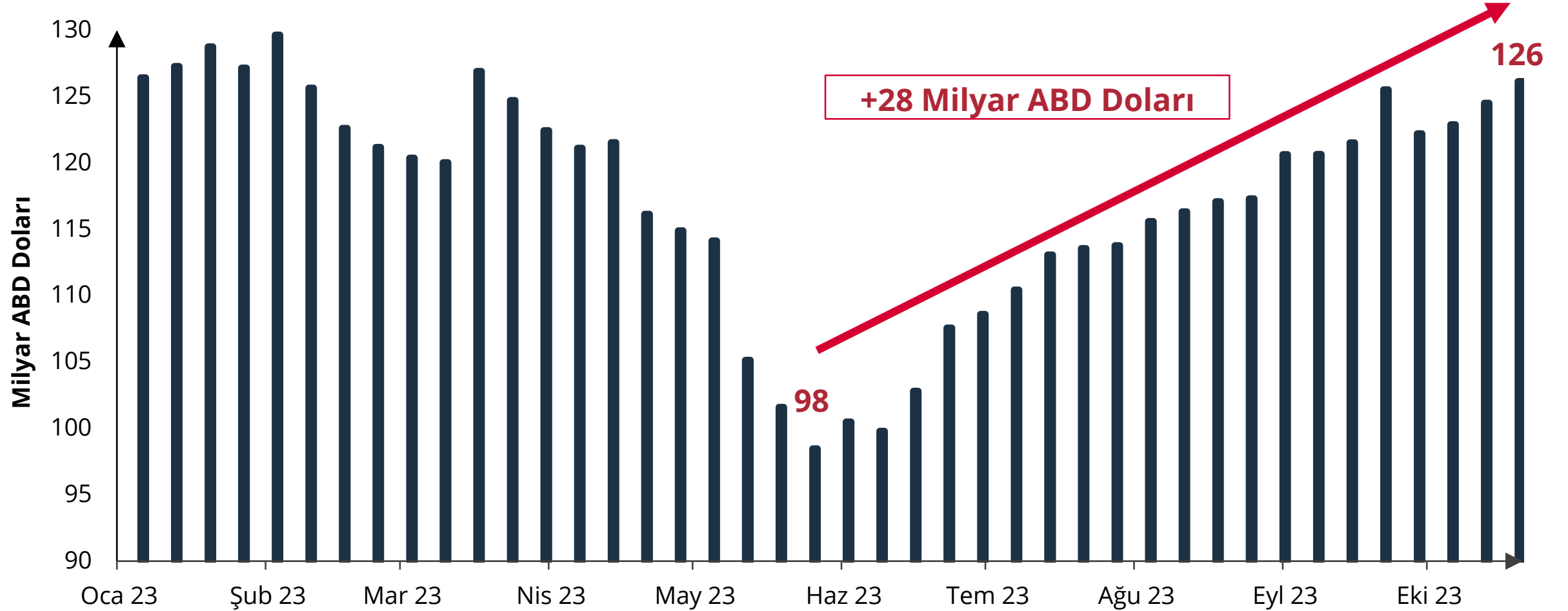

Mevduat Bakiyesi

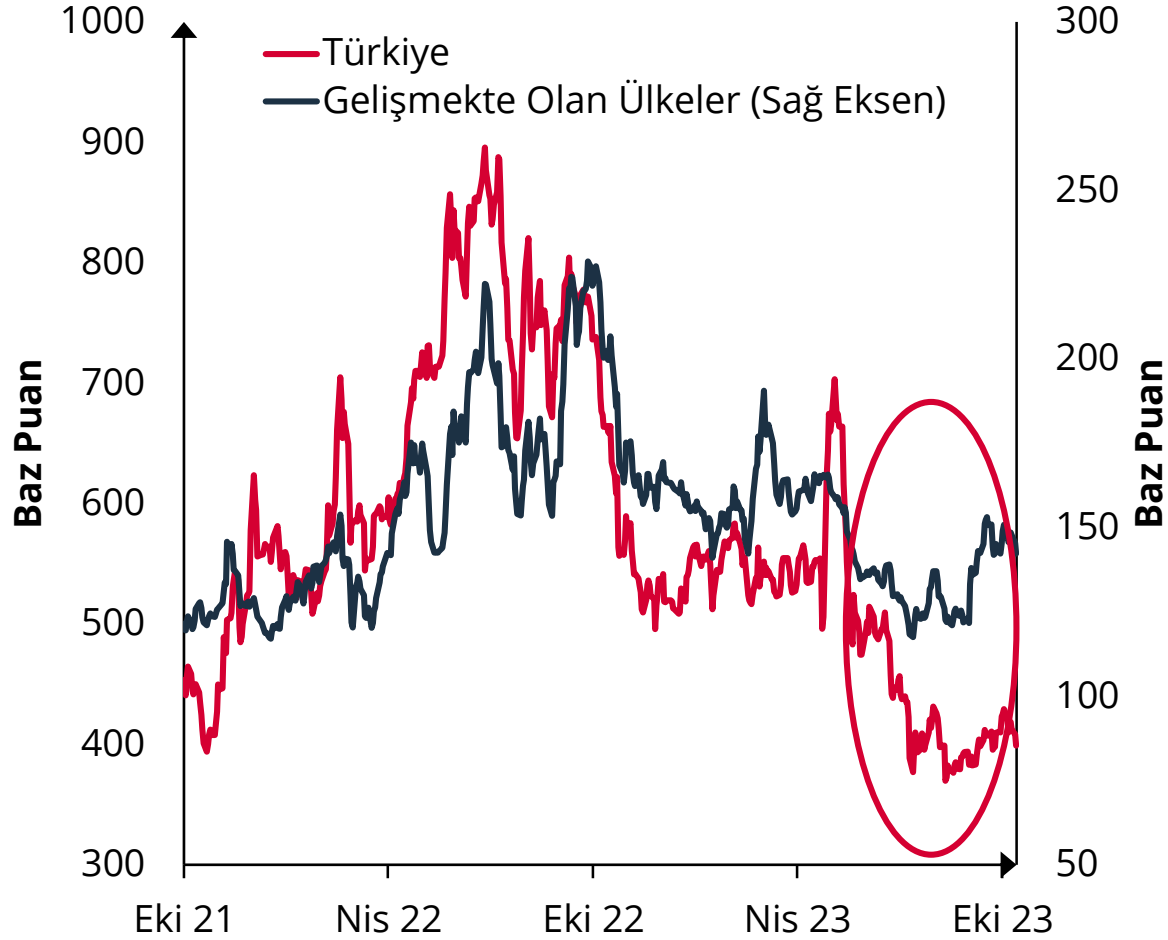
Rezervlerdeki istikrarlı artış eğilimi devam etmektedir.

TCMB Uluslararası Rezervleri*

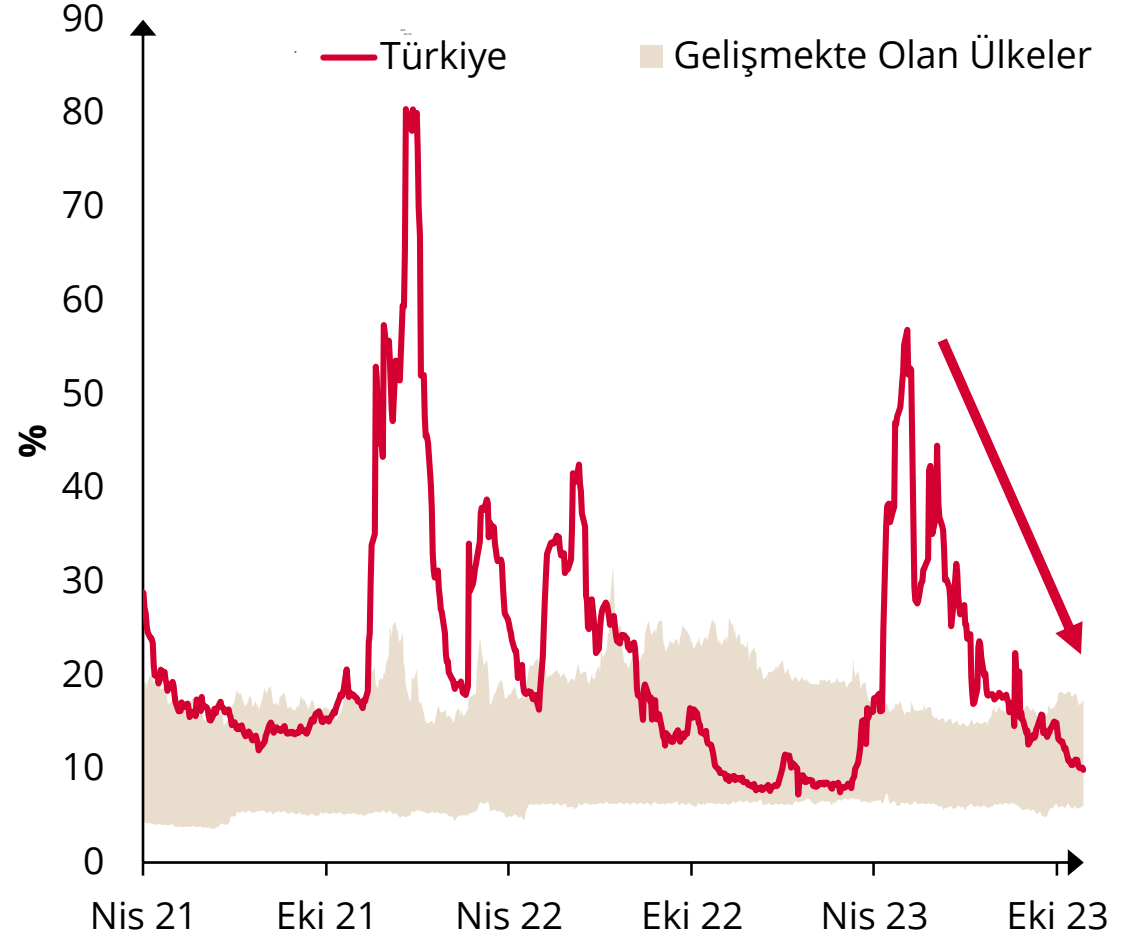

Risk primi ve ima edilen kur oynaklığı belirgin iyileşme göstermiştir.

Türkiye ve Gelişmekte olan Ülkelerde CDS Risk Primi Değişimi*

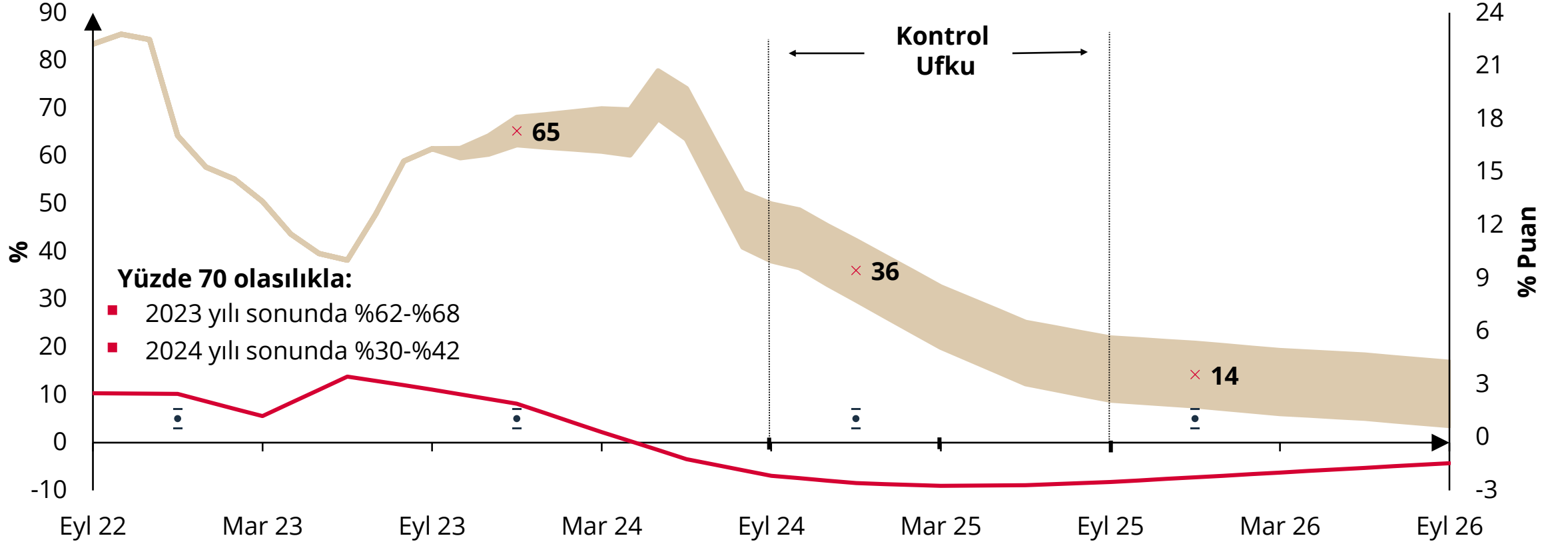
Opsiyonların İma Ettiği Kur Oynaklığı*

ORTA VADELİ TAHMİNLER

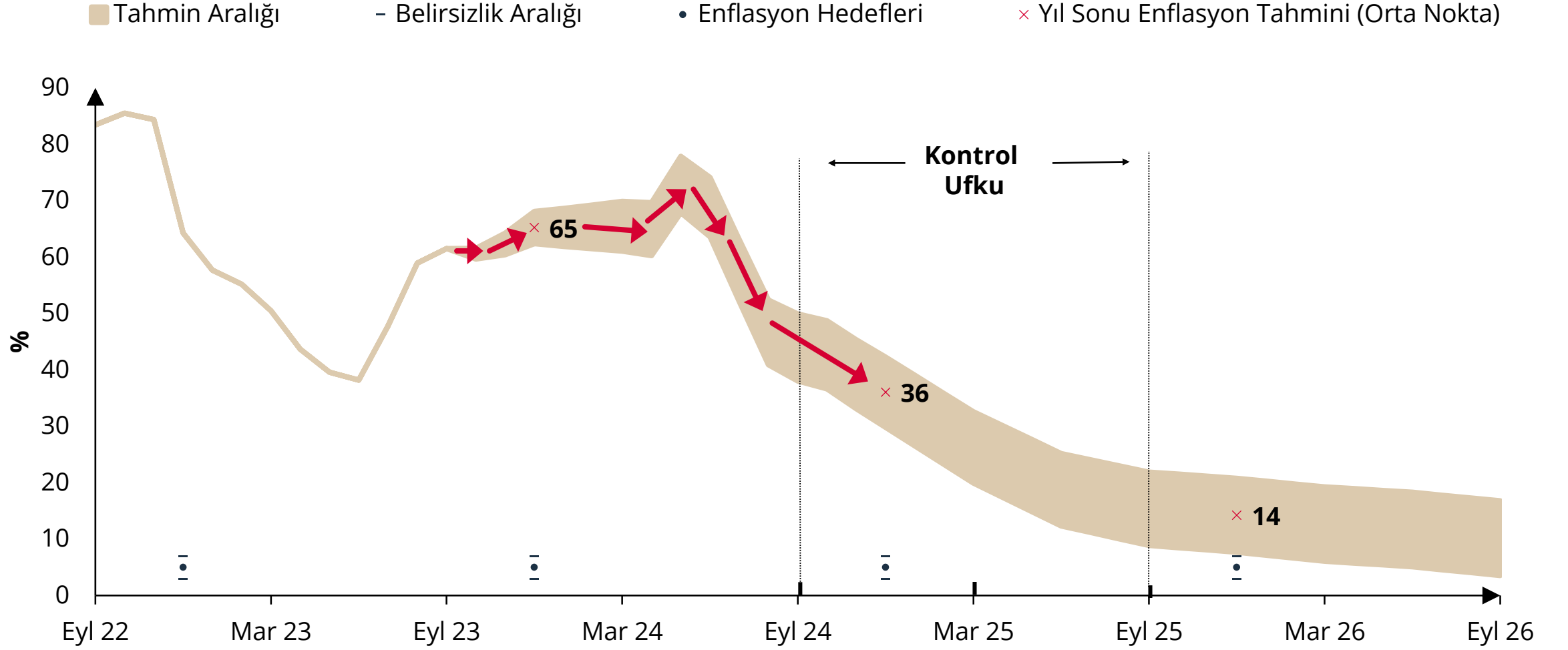
Yıl sonu enflasyon tahmini 2023 için %65 ve 2024 için %36 olarak güncellenmiştir.

■ Tahmin Aralığı - Belirsizlik Aralığı • Enflasyon Hedefleri × Yıl Sonu Enflasyon Tahmini (Orta Nokta) — Çıktı Açığı (Sağ Eksen)

Yıl sonu enflasyon tahmini 2023 için %65 ve 2024 için %36 olarak güncellenmiştir.

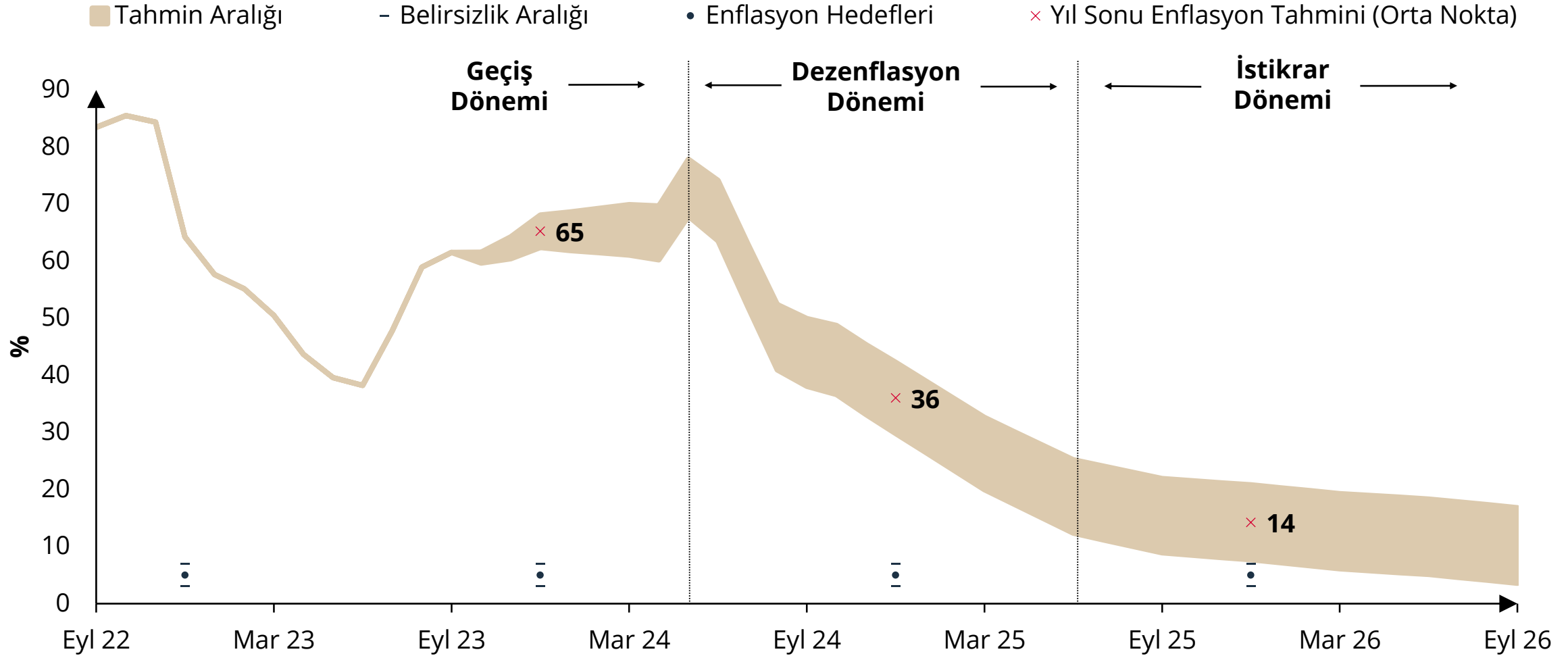

Enflasyon Tahminindeki Güncellemeler

	2023	2024
ER 2023-III Yıl Sonu Tahmini (%)	58	33
ER 2023-IV Yıl Sonu Tahmini (%)	65	36
ER 2023-III Dönemine Göre Tahmin Güncellemesi (% Puan)	7	3
Tahmin Güncellemesinin Kaynakları (% Puan)		
Gerçekleşme-Tahmin Farkı ve Enflasyon Eğilimine Yansıması	+2,9	+1,4
Türk Lirası Cinsinden İthalat Fiyatları	+2,0	+1,8
Yönetilen-Yönlendirilen Fiyatlar (Enerji Kalemleri Dahil)	-	+1,5
Gıda Fiyatları	+1,3	-1,0
Çıktı Açığı	+0,8	-0,7

GENEL DEĞERLENDİRME

Parasal sıkılaştırmanın birikimli etkileriyle dezenflasyon 2024'te başlayacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

2023-IV ENFLASYON RAPORU BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Dr. Hafize Gaye Erkan
Başkan

2 Kasım 2023

ANKARA

